

مقدمه:

دختران دانشجویی که از شهرستان‌ها به تهران می‌آیند با مشکلاتی روبه‌رو می‌شوند. از این‌رو لازم است این عزیزان قبل از قبول شدن در دانشگاه و آمدن به تهران این مشکلات را بشناسند تا ان‌شاءالله با بصیرت کافی با آن‌ها مواجه شوند و بتوانند از عوامل مثبت به‌طور سازنده تأثیر بپذیرند و در برابر عوامل منفی مقاومت کنند. با این هدف و نیز آشنایی هر چه بیشتر تر خانواده‌های محترم با این پدیده، آقای احمدی که یکی از همکاران ما هستند گفت‌وگویی با دو تن از دانشجویان دختر انجام داده‌اند که مفاد آن از نظر خوانندگان گرامی می‌گذرد.

گفت‌وگو درباره:

مسائل و مشکلات

دختران دانشجویی

شهرستانی در تهران

آقای احمدی: در این گفت‌وگو می‌خواهیم مسائل و مشکلات دختران دانشجوی شهرستانی را مورد بررسی قرار دهیم. به‌همین منظور ضمن تشکر از خواهران دانشجویی که در این گفت‌وگو شرکت کرده‌اند، از ایشان می‌خواهم که با معرفی خود در مورد مشکلات دانشجویان دختر در تهران برای ما صحبت کنند.

خانم نیاسری: بسم الله الرحمن الرحيم. من اعظم نیاسری دانشجوی رشته مشاوره دانشگاه تهران هستم. من در سال سوم تحصیل می‌کنم و

ساکن خوابگاه هستم.

اگر بخواهیم مشکلات این دسته از دانشجویان را در شهر تهران دسته‌بندی کنیم، باید به موارد زیر اشاره کنیم:

۱- مشکلات خوابگاهی دانشجویان

۲- مشکلات مربوط به رفت و آمد آنان

۳- مشکلات فرهنگی شهر تهران

در مورد مشکلات خوابگاه باید بگوییم که افراد مختلف از محیط‌های گوناگون و سلیقه‌های متفاوت می‌آیند و در یک محل سکونت پیدا می‌کنند. سازگار شدن این افراد با یکدیگر با مشکلات بسیاری همراه است. خیلی از دانشجویان به راحتی نمی‌توانند با سلیقه‌های گوناگون دانشجویان کنار بیایند. دلنگی دانشجویان برای خانواده‌هایشان نیز مشکل دیگر آنان است. دوری از خانواده برای آن‌ها مشکلاتی را به وجود می‌آورد که تحمل آن برای هر کسی آسان نیست.

یکی از همین دانشجویان هر هفته چند روزی به شهرستان می‌رود و مدت کوتاهی را در تهران به سر می‌برد، به طوری که به برنامه‌های درسی‌اش آسیب جدی وارد شده است. او می‌گوید من نمی‌توانم دوری از خانواده‌ام را تحمل کنم.

مقررات مربوط به خوابگاه‌ها هم مزید بر علت است. من همین امسال به منظور ثبت نام برای خوابگاه از ساعت ۸ صبح تا ۳ بعدازظهر معطل شدم. شلوغی بیش از حد و ازدحام دانشجویان و مقرراتی که در این زمینه وجود دارد، مشکلات زیادی برای دانشجویان ایجاد کرده است.

آقای احمدی: مشکلات مربوط به ثبت نام به چه دلیل به وجود می‌آید؟

خانم نیاسری: یکی از عوامل بروز این

مشکلات این بود که برای ثبت نام چند ساختمان، مجبور بودیم همگی به یک ساختمان مراجعه کنیم و به همین دلیل صف‌های طولانی ایجاد شده بود. در حالی که می‌توانستند برای هر ساختمان، ثبت نام را در همان ساختمان انجام دهند.

آقای احمدی: به این ترتیب به دلیل تمرکز ثبت نام در یک روز، این مشکلات برای شما به وجود آمده بود. شما در مورد مشکلات خوابگاهی به دو مورد اشاره کردید، یکی دلنگی‌های دانشجویان و دیگری مشکلات مربوط به مقررات. آیا مشکل دیگری به لحاظ خوابگاهی برای دانشجویان وجود ندارد؟

خانم نیاسری: بله، مشکلات دیگری نیز وجود دارد و آن رعایت نکردن مقررات و ضوابط توسط دانشجویان است. برخی از دانشجویان اجازه نمی‌دهند که سایرین در آزمایش بتوانند به کارهایشان برسند و به همین دلیل وقت ما در خوابگاه زیاد تلف می‌شود. برخی از آنان می‌گویند: "خوابگاه، محلی برای خوابیدن است" و با این فکر محیط را برای فعالیت فکری و علمی آماده نمی‌کنند. وقتی که به این دسته از دانشجویان اعتراض می‌کنیم می‌گویند: "از آن جا که از خانواده دور هستیم و کسی هم بالای سر ما نیست، دست و دلمان به طرف کار نمی‌رود."

آقای احمدی: یعنی این دانشجویان به این دلیل که خانواده بالای سرشان نیست، به درستی درس نمی‌خوانند؟

خانم نیاسری: بله و می‌گویند که ما استعداد داریم ولی این استعداد در خوابگاه شکوفا نمی‌شود. آن‌ها در محیطی که قرار گرفته‌اند به دلیل وجود افراد مختلف دارای مشکلاتی هستند و همین عامل باعث می‌شود با فراغ بال نتوانند به

خوابگاه نداشته باشند و در این راه نیز تا حدی موفق بودند، ولی با تغییر مدیر این گونه برنامه‌ها دچار سکون و رکود شد.

آقای احمدی: آیا به نظر شما این روش که دانشجویان را تا حد ممکن در درون خوابگاه‌ها نگه داریم، الگوی خوبی است؟

خانم ریحانی: هر چند که نمی‌توان به طور کامل از چنین روشی نتیجه گرفت، لکن تا حدی مشکلات دانشجویان را کاهش خواهد داد. به نظر من راه حل اساسی‌تر این است که وزارت فرهنگ و آموزش عالی دانشجویان را بیش‌تر به طرف مناطقی سوق دهد که مشابهت فرهنگی بیش‌تری با آن‌ها دارند و به جای این که ناگزیر باشند به تهران بیایند، در مناطق نزدیک به محل زندگی اصلی‌شان به تحصیل مشغول شوند.

در خوابگاه نیز علاوه بر مشکلاتی که خانم نیاسری به آن اشاره کردند، دانشجویان با مشکلات دیگری نیز مواجه هستند. مثلاً کمبود امکانات در خوابگاه یکی از مشکلاتی است که دانشجویان با آن دست به گریبانند. در ضمن دانشجویی که مشکل مالی در زندگی دارد، وقتی خود را با دانشجویانی که مشکل مالی ندارند مقایسه می‌کند، دچار سرخوردگی می‌شود. همین سرخوردگی در زمینه فرهنگی نیز به وجود می‌آید. برخی از دانشجویان در مواجهه با دانشجویانی که با آن‌ها تفاوت فرهنگی دارند، دچار مشکل می‌شوند.

حالا اگر دانشجویی امکان مالی برای اجاره کردن خانه خارج از خوابگاه را داشته باشد، باز دارای مشکلاتی از نوع خود است. به عنوان مثال پیدا کردن فردی که بتواند با او جایی را اجاره کند، خود مشکلی است که به سادگی قابل رفع نیست. این همه اطلاعیه که بر در و دیوار اطراف خوابگاه

درس برسند. یکی از دانشجویان را می‌شناسم که در یک اتاق با چهار نفر از دانشجویان اهل تسنن هم اتاق است. هر چند که می‌گوید با هم مشکل خاصی ندارند، لکن احساس می‌کند سازگاری با افرادی که به لحاظ مذهبی با هم مشابهت زیادی ندارند، مشکلاتی به دنبال دارد.

آقای احمدی: از شما سپاسگزارم. حالا اجازه بدهید از خانم ریحانی نیز سؤالی بپرسم. در ادامه گفت‌وگو، صحبت‌های شما را پی‌گیری خواهیم کرد.

خانم ریحانی، لطفاً ضمن معرفی کامل خود بفرمایید آیا دانشجویان علاوه بر مشکلات خوابگاهی، مشکلات دیگری نیز دارند؟ آیا آن‌هایی که اساساً در خوابگاه ساکن نیستند و در بیرون خانه اجاره کرده‌اند و یا در منزل بستگانشان زندگی می‌کنند نیز با مشکلاتی مواجه هستند؟

خانم ریحانی: من طاهره ریحانی هستم و در سال ۷۶ در رشته مشاوره دانشگاه تهران پذیرفته شده‌ام. در مورد سؤال شما باید بگویم که وقتی دانشجویی از یک محیط کوچک، مثلاً از یک روستا به شهری مثل تهران می‌آید، دچار آشفتگی می‌شود و از خود می‌پرسد که آیا سنت‌های مذهبی محیط من و فرهنگی که در آن زندگی کرده‌ام می‌تواند پاسخگوی نیازهای من در شهری مثل تهران باشد؟ همین سؤال نوعی آشفتگی به دنبال دارد. خلاصه این که زرق و برق شهر تهران خود می‌تواند برای دانشجویان دختر ایجاد آشفتگی کند.

مسئله دیگر مدیریت‌هایی است که بر خوابگاه‌ها حاکم است. مدیر قبلی خوابگاه معتقد بود که باید تمام نیازمندی‌های دانشجویان را در درون محوطه خوابگاه گرد آوریم تا دانشجویان تا حد ممکن نیازی به بیرون رفتن از محیط

از این دانشجویان بهتر است؟

خانم ریحانی: برای دانشجویانی که با هم زندگی می‌کنند، موقعیت از لحاظ امنیت و سایر جنبه‌ها بهتر است.

آقای احمدی: اجازه بدهید سؤالی را از خانم نیاسری بپرسم. شما در لابلای صحبت‌هایتان راجع به مسائل فرهنگی شهر تهران مطالبی فرمودید. می‌دانید که تهران شهری است که به لحاظ جغرافیایی و فرهنگی گستردگی و تنوع بسیار زیادی دارد. در این شهر با طیف گسترده‌ای از انسان‌ها روبه‌رو هستیم؛ انسان‌هایی که به لحاظ علمی، مذهبی و تقوایی از سطح بالایی برخوردارند و برعکس انسان‌هایی که در منحنی‌ترین سطح اخلاقی و رفتاری قرار دارند. با توجه به این گستردگی، دختران دانشجوی شهرستانی چه تأثیرات مثبت و یا منفی از این محیط می‌پذیرند؟

خانم نیاسری: بله، دختران دانشجو از این محیط تأثیر می‌پذیرند ولی این تأثیر به عوامل دیگری جز محیط نیز مربوط است. دخترانی را می‌شناسم که در تهران رفتارهایی از خود نشان می‌دهند که غیر ممکن است این رفتارها را در شهر خودشان داشته باشند. البته کسانی هم هستند که به دلیل تربیت خوبی که داشته‌اند و به دلیل ثبات شخصیت کم‌تر تحت تأثیر چنین عواملی قرار می‌گیرند. یعنی عوامل مربوط به شخصیت آنان در تأثیرپذیری و یا عدم تأثیرپذیری مؤثر است.

امکانات تفریحی شهر تهران نیز به گونه‌ای است که امکان استفاده از آن‌ها برای دختران شهرستانی که می‌خواهند سالم زندگی کنند وجود ندارد. پارک‌ها و سینماها چنان ناامن و نامطمئن هستند که چنین دخترانی نمی‌توانند از آن‌ها

مسی‌بینیم و مضمون آن یافتن هم‌اتاقی برای دانشجویان است، گواه مشکل مربوط به اجاره کردن خانه در بیرون از خوابگاه است.

آقای احمدی: آیا شما دانشجویانی را سراغ دارید که نزد خانواده‌ها زندگی کنند؟ یعنی خانواده‌هایی که نسبت فامیلی با آن‌ها ندارند، به شکل پانسیون از این دانشجویان نگاه‌داری کنند.

خانم ریحانی: بله
آقای احمدی: آیا این دانشجویان از زندگی خودشان راضی هستند؟

خانم ریحانی: نه راضی نیستند. دختر دایی من دو تا اتاق را اجاره کرده و با دوستش در آن جا زندگی می‌کنند. در چنین محیط‌هایی حتی از همان کار ضعیفی که به لحاظ فرهنگی در خوابگاه انجام می‌گیرد نیز خبری نیست. رقابت درسی که در محیط خوابگاه شاهد آن هستیم، در چنین محیط‌هایی کم‌تر دیده می‌شود و از سوی دیگر مشکلات رفت و آمد آن‌ها نیز بیش‌تر است و اساساً پیدا کردن محلی مطمئن برای اجاره کردن نیز از مشکلات دیگر این افراد است.

آقای احمدی: مقصود شما از مشکلات مربوط به رفت و آمد چیست؟

خانم ریحانی: در محیط خوابگاه فروشگاه و نانوايي وجود دارد که خرید را برای دانشجویان ساده می‌کند، ولی در محیط‌های بیرون خرید نان از نانوانی‌هایی که با منتظر ماندن در صف همراه است، مشکلاتی را برای این دانشجویان ایجاد می‌کند. در میدان ولی عصر مغازه‌ای که نیازهای آن‌ها را به راحتی بر طرف کند وجود ندارد.

آقای احمدی: حالا خوب است مقایسه‌ای داشته باشید بین دانشجویانی که به تهایی خانه‌ای را اجاره می‌کنند و دانشجویانی که چند نفری مبادرت به اجاره خانه می‌کنند. وضعیت کدام گروه

خود دانشجویان هستند. ولی آیا در مورد عواملی چون وجود گروه‌ها، باندها و یا افرادی که بتوانند روی دانشجویان اثر بگذارند نظری ندارید؟ آیا هستند افرادی که در صدد شکار دانشجویان باشند؟

خانم نیاسری: بله، امروز مشکل مهم جامعه ما تهاجم فرهنگی است و دشمن آسیب‌زدن به فرهنگ جامعه ما را در سرلوحه کارهایش قرار داده است. چنان که شاهد هستیم برخی از دانشجویان تحت تأثیر این فرهنگ‌ها قرار گرفته‌اند. البته این موارد در خوابگاه ما زیاد نیست ولی شواهد نشان می‌دهد که در مناطق شمال شهر این گونه مسائل بیش‌تر است.

آقای احمدی: شما به فرهنگ اشاره کردید. این فرهنگ ممکن است از طریق رسانه‌ها به ما برسد و یا ممکن است از طریق انسان‌ها به شکل مستقیم به ما منتقل شود. سؤال من این است که آیا شما تا به حال با صحنه‌ای مواجه شده‌اید که ببینید افرادی در صدد برقرار کردن رابطه با دانشجویان باشند؟ مثلاً آیا دیده‌اید که ماشین‌ها را از خوابگاه توقیف کرده، در صدد سوار کردن دانشجویی باشند؟ خلاصه آن که آیا افرادی وجود دارند که در صدد برقراری رابطه با دانشجویان شهرستانی باشند؟

خانم نیاسری: (ایشان با کمی مکث پاسخ مشخصی نمی‌دهند. گویی موردی را سراغ ندارند).

آقای احمدی: خانم ریحانی شما چطور؟ آیا شما چنین مواردی را شاهد بوده‌اید؟

خانم ریحانی: بله مواردی را سراغ دارم. ماشین‌هایی بودند که به عنوان مسافرکش دانشجویان را سوار می‌کردند و برای رسیدن به مقصد راهشان را طولانی‌تر می‌کردند و با پخش کردن موسیقی باعث جذب و تحریک دانشجویان

استفاده کنند. برخی از دانشجویان دختر می‌گویند از وقتی که به تهران آمده‌ایم، یک بار هم به سینما یا پارک نرفته‌ایم.

آقای احمدی: در مورد برخی از دانشجویان فرمودید که مراقب خودشان هستند و از محیط تأثیر منفی نمی‌پذیرند. حالا سؤال این است که چرا برخی از دانشجویان تأثیر منفی می‌پذیرند؟ در مورد بعضی از دانشجویان گفتید که این‌ها در تهران کارهایی انجام می‌دهند که در شهر خودشان مطلقاً چنین کارهایی را نمی‌کنند. به نظر شما چه عواملی موجب می‌شود که این دسته از دانشجویان این طور رفتار کنند؟ شاید یکی از علت‌ها این باشد که برای این قبیل دانشجویان ارزش‌ها هنوز آن قدر درونی نشده است که آن‌ها را از درون کنترل کند، بلکه این ارزش‌ها باید توسط محیط کنترل شود. یعنی تا وقتی دیگرانی که ما را می‌شناسند حضور دارند، حضور آن‌ها برای ما کنترل‌کننده است، ولی وقتی در شرایطی قرار می‌گیریم که کسی ما را نمی‌شناسد، گرایش‌های اصلی خود را بیرون می‌ریزیم. یکی از عوامل می‌تواند همین باشد، آیا عوامل دیگری نیز می‌شناسید؟

خانم نیاسری: دوری از خانواده هم در این زمینه مؤثر است. نبود کنترل توسط خانواده موجب می‌شود که برخی از دانشجویان خوب عمل نکنند. من روز اول که برای ثبت نام آمده بودم یک دختر چادری و بسیار مقید را دیدم و با او آشنا شدم. امروز بعد از دو سال می‌بینم که این دختر از این رو به آن رو شده است. وقتی هم می‌خواهم به شهرستان بروم می‌بینم دخترانی که در تهران با مانتو و روسری سوار ماشین می‌شوند، وقتی به شهرستان می‌رسند، چادر به سر می‌کنند.

آقای احمدی: این تحلیل شما بیش‌تر متوجه

دانشجویان داشته باشد، لکن بهتر است این عزیزان به مشکلاتی که ممکن است در پیش پای آن‌ها قرار گیرد، توجه داشته باشند. شناخت این مشکلات می‌تواند در نحوه واکنش صحیح در مقابل آن‌ها مؤثر باشد. عزیزان دانشجو وقتی در دانشگاه‌های تهران قبول می‌شوند باید بدانند که با آمادگی بیش‌تری باید به این شهر وارد شوند. در درجه اول باید اصالت فرهنگی خود را حفظ کنند. اکثر قریب به اتفاق دانشجویان در فضای فرهنگی اسلامی رشد کرده‌اند و اسلام یک فرهنگ برتر است. مبدا در مواجهه با فرهنگ‌هایی که ظاهری فریبنده دارند خود را ببازند و دچار از خود بیگانگی شوند. از طرف دیگر توجه داشته باشند که در تهران همان گونه که انسان‌های فاسدی وجود دارند، انسان‌های برجسته به لحاظ دینی، علمی، اخلاقی، هنری و... نیز به فراوانی دیده می‌شوند. بنابراین وقتی به تهران می‌آیند سعی کنند از این دسته از افراد تأثیر بپذیرند و تحفه‌ای که به شهر و شهرستان خود می‌برند، روش، فرهنگ و اخلاق برتر باشد، و بالاخره عزیزان دانشجو نسبت به کسانی که در این راه قدم نگذاشته‌اند، بیش‌تر احتیاج به تقوا و خویش‌داری دارند. در شرایط فریبنده آن‌ها باید بیش‌تر و قوی‌تر خود را حفظ کنند تا ان‌شاءالله برای جامعه خود مثرتر باشند و در پیشرفت و آبادانی کشورشان مفید واقع شوند.

می‌شدند و متأسفانه در مواردی هم توانسته بودند برخی از دانشجویان را فریب بدهند. در سال ۷۴ عده‌ای از همین دانشجویان در مهمانی‌هایی که در حوالی خوابگاه بود شرکت کرده بودند. افرادی هم هستند که می‌خواهند روی افرادی که به لحاظ فرهنگی قوی هستند کار کنند. چند وقت پیش فردی در جمع دانشجویان شناسایی شد که بدون این که دانشجو باشد با کارت‌های جعلی وارد جمع آن‌ها شده و سعی کرده بود همه افراد فعال به لحاظ فرهنگی را شناسایی کند. وی در تمامی جلسات و فعالیت‌ها شرکت می‌کرد و به دلیل همین فعالیت‌ها، دانشجویان کم کم می‌خواستند که او را نیز در فعالیت‌های خود مشارکت دهند که خوشبختانه شناسایی شد و دیگر در جمع بچه‌ها راه داده نشد.

آقای احمدی: شما به دو نوع از شکار دانشجویان اشاره کردید، یکی افرادی که به فساد فرهنگی و اخلاقی دانشجویان می‌پرداختند و افرادی که به لحاظ سیاسی در صدد شناسایی و احتمالاً جذب دانشجویان بودند. حالا سؤال من این است: آیا افرادی که دانشجویان را سوار ماشین می‌کردند به طور اتفاقی سر راه دانشجویان قرار می‌گرفتند یا نه اصلاً با هدف سوار کردن دانشجویان آمده بودند؟

خانم ریحانی: آن‌ها با هدف سوار کردن دانشجویان پایین‌تر از کوی می‌ایستادند. من دو تا ماشین را دیده بودم.

آقای احمدی: از این که در این گفت و گو شرکت کردید سپاسگزارم. در این زمینه می‌توان گفت که دانشجویان، به خصوص دانشجویان دختری که از شهرستان‌ها به تهران می‌آیند با مشکلاتی مواجه هستند. هر چند که باید گفت آمدن به تهران می‌تواند تأثیرات مثبتی بر روی این